

Uppdragsbeskrivning

– för Folktandvården i Region Kalmar Län

Innehåll

Bakgrund	4	Tandvård till asylsökande barn, ungdomar och unga vuxna.....	7
Region Kalmar Läns ansvar.....	4	Specialisttandvård för barn, ungdomar och unga vuxna 0–19 år.....	8
Dokumentets delar.....	4		
Folktandvårdens grunduppdrag	4	Kollektiva preventiva insatser.....	8
Bakgrund.....	4	Utbildningsansvar.....	9
Prioriteringar.....	4	Särskilt ansvar för tandvård till vuxna.....	9
Tillgänglighet.....	5	Allmänt.....	9
Utbud & dimensionering.....	5	Konsultationer och samverkan.....	9
Akuttandvård & jour.....	5	Utökat garantiåtagande.....	9
Vårdinriktning.....	5	Specialisttandvård för vuxna.....	9
Samarbete med andra aktörer.....	5	Tandvård till asylsökande vuxna.....	9
Frisktandvård.....	5	Uppsökande verksamhet med munhälsobedömning.....	9
Forskning och utveckling (FoU).....	6	Rekrytering m.m.....	10
Kvalitetsarbete och patientsäkerhet.....	6	Introduktion av nytexaminerade och nyrekrytering.....	10
Miljöarbete.....	6	Utbildning av specialisttandläkare.....	10
Läkemedel.....	6	Förändring under giltighetstiden.....	10
Ekonomiska förutsättningar inom grunduppdraget.....	6	Uppföljning.....	10
Analys, planering och uppföljning.....	6		
Överenskommelse	7	Bilagor	11
Allmänt.....	7	Bilaga 1. Ersättning för överenskommelsen.....	11
Bakgrund.....	7	Bilaga 2. Uppföljningsdata som ska redovisas till Regionstaben för Hälso- och Sjukvård respektive år.....	13
Tandvård till barn, ungdomar och unga vuxna.....	7		
Behandlingsansvar för barn t o m det år barnet fyller 2 år.....	7		
Akutbehandling barn 0–2 år skrivna i annat län/land.....	7		
Sistahandsansvar för barn, ungdomar och unga vuxna.....	7		

Bakgrund

Tandvårdslagen (TVL) ålägger regioner ett planeringsansvar för all tandvård, även den vård som bedrivs i privat regi. Varje region skall erbjuda en god tandvård till dem som är bosatta, kvarskrivna eller stadigvarande vistas inom regionen. I lagtexten fastslås också att målet för tandvården är en god tandhälsa och en tandvård på lika villkor för hela befolkningen och att planering skall ske utifrån befolkningens behov.

Inom tandvården skall kvaliteten i verksamheten systematiskt och fortlöpande utvecklas och granskas.

Region Kalmar Län skall särskilt svara för:

- regelbunden och fullständig tandvård för barn, ungdomar och unga vuxna upp till 19 år
- specialisttandvård för vuxna
- uppsökande verksamhet och nödvändig tandvård till vissa funktionsnedsatta samt bland dem, som har ett varaktigt behov av vård- och omsorgsinsatser (N-tandvård)
- tandvård som ett led i kortvarig sjukdomsbehandling (S-tandvård)

- tandvård till personer med vissa långvariga sjukdomar eller funktionsnedsättning (F-tandvård)
- tandvård till de som inte är bosatta i Sverige men har rätt till vårdförmåner
- tandvård till asylsökande personer i Sverige
- övrig tandvård till vuxna i den omfattning som Region Kalmar Län bedömer lämpligt
- Region Kalmar Län skall även tillgodose behovet av akut-tandvård till dem som vistas i länet

Dokumentets delar

Det här dokumentet består av två delar. Den första delen beskriver Folk tandvårdens grunduppdrag vilka åligganden som ingår i detta.

I den andra delen av dokumentet beskrivs den årliga överenskommelsen mellan Region Kalmar Län och Folk tandvården. Här regleras de delar som Region Kalmar län ansvarar för och som är regionfinansierade.

Folktandvårdens grunduppdrag

Bakgrund

Folktandvårdens syfte är att tillsammans med kunder och intressenter bidra till en bättre livskvalitet genom att skapa förutsättningar för god tand- och munhälsa. I Tandvårdslagen, 5 §, fastslås att varje region skall erbjuda en god tandvård till dem som är bosatta inom regionen. Här står också att den tandvård, som regionen bedriver i egen regi, benämns folktandvård. Vad gäller den i privat regi bedrivna tandvården har regionen inga direkta styrningsmöjligheter. Samtidigt åläggs regionen, i 8 § TVL, ett planeringsansvar även för den tandvård, som erbjuds av annan än regionen. Således måste Region Kalmar Län ta hänsyn till det privata utbudet vid planering av egna insatser. En del i Region Kalmar Läns ambition med Folk tandvårdens verksamhet, är att Folk tandvården tar ett yttersta ansvar för att regionens åtagande fullgörs. Det innebär att Folk tandvården ges ett "sista-hands-ansvar" för länsinvånarna.

I Tandvårdslagens 2 § poängteras att målet för tandvården är en god tandhälsa och en tandvård på lika villkor för hela befolkningen. Med utgångspunkt från tandvårdslagens mål, är Region Kalmar Läns inriktningsmål för Folk tandvården att driva en verksamhet med fokus på åtgärder som förebygger munsjukdomar och främjar såväl munhälsa som allmän hälsa hos länsinvånarna.

Tandvårdslagen definierar vilka grupper av befolkningen som skall ges särskild uppmärksamhet inom tandvården. För att uppfylla lagens intentioner och säkra en så rättvis tillgång till tandvård som möjligt och samtidigt ha klart var resurser främst skall läggas vid resursbrist, krävs prioriteringar. För samtliga länsinvånare gäller, oavsett ålder, möjligheten till fritt val inom tandvården.

Folktandvården har, genom politiska direktiv, fått ett särskilt ansvar för vårdinsatser för äldre när det gäller uppsökande verksamhet.

Folktandvården bär också ensamt ansvaret för tandvårdsinsatser till barn 0–2 år samt för kollektiva preventiva insatser.

Prioriteringar

Utifrån Region Kalmar Läns ansvar gäller för Folk tandvården nedanstående prioriteringar i fallande ordning:

1. Barn, ungdomar och unga vuxna med akuta besvär.
2. Vuxna med akuta besvär.
3. Barn, ungdomar och unga vuxna inom den organiserade vården.
4. Behandling med STB (särskilt tandvårdsbidrag), F-tandvård (tandvård för personer med viss långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning) samt S-tandvård (led i sjukdomsbehandling under begränsad tid).

5. N-tandvård (uppsökande verksamhet och nödvändig tandvård till äldre och funktionshindrade).
6. Frisktvårdspatienter enligt behovsprioritering.
7. Vuxna i övrigt efter bedömning och prioritering av behov.
8. Ej odontologiskt motiverad tandvård.

Prioriteringarna gäller för Folktandvården i sin helhet. Folktandvården är en sammanhållen organisation och dess ledning ansvarar för att resurserna fördelas inom hela länet utifrån prioriteringsordningen. Inom varje grupp bör individer med störst behov behandlas först. Samtidigt skall Folktandvården som aktör med ett "sista-hands-ansvar" garantera att Region Kalmar Läns kan erbjuda samtliga länsinvånare tandvård.

Tillgänglighet

Utbud & dimensionering

Region Kalmar Läns ambition är att tandvårdsutbudet skall täcka vårdbehovet och vara likartat i hela länet. Befolkningen skall oavsett bostadsort ha en tillgänglighet till tandvård.

Folktandvården skall ta särskild hänsyn till kommuner med liten eller ojämn privattandvårdsverksamhet. Folktandvården skall ha minst en allmäntandvårdsklinik i varje kommun.

I glesbygdssområden med ingen eller svagt utbyggd tandvårdsverksamhet har Folktandvården ansvar för att upprätthålla ett tillräckligt tandvårdsutbud inom rimliga ekonomiska villkor. Detta kan t.ex. ske genom mobil tandvård.

Folktandvårdens lokaler skall vara anpassade för funktionsnedsatta personer. Klinikerna ska erbjuda en hög tillgänglighet baserat på länsinvånarnas behov och klinikerna ansvarar för att det finns lättillgänglig och lättförståelig information till invånare, kunder och närstående

Akuttandvård & jour

Folktandvården ansvarar för att akuttandvård fungerar i hela länet. Detta innebär att Folktandvården ansvarar för att ta hand om samtliga akutsökande patienter på adekvat sätt både under vardagar och helgdagar i form av jourverksamhet.

Behövlig specialisttandvårdsresurs skall finnas tillgänglig. Vid tidpunkter på dygnet då tandläkare inte finns tillgänglig, skall Folktandvården svara för att vårdsökande kan få hjälp via sjukvårdens akutmottagningar.

Vårdinriktning

Folktandvården skall bedriva en vård och ett omhändertagande som svarar mot de krav som ställs i tandvårdslagen.

En stor del av de tandvårdsinsatser som utförs, är av rekonstruktiv art. Det är särskilt väsentligt att Folktandvården arbetar med preventiva insatser på såväl population- som individnivå.

Följande struktur bör därför prägla Folktandvårdens tandvårdsinsatser. Detta gäller samtliga tandvårdsområden och till samtliga åldrar:

- Utbildnings- och informationsinsatser som strävar efter att ge länet invånare en hög grad av hälsomedvetenhet.
- Hälsöfrämjande åtgärder, som syftar till att hjälpa individen att utveckla och bibehålla en god munhälsa. Hit hör information och attitydpåverkan vad gäller individens livsstil, kost- och tobaksvanor.
- Sjukdomsförebyggande åtgärder, som syftar till att förhindra att tandsjukdom uppstår. Exempel på sådana åtgärder är konkret tandborststräning och fluoridprofylax och munhygieninstruktion.
- Sjukdomsbehandling, som syftar till att behandla förefintlig sjukdom. Hit hör insatser för påverka individen att ändra sina kost- och hygienrutiner och för att påverka individens bakterieflora i munhålan.
- Rehabiliterande åtgärder, som syftar till att återställa förlorad funktion eller estetik, vilket vanligtvis är fyllningsterapier.
- Sekundärpreventiva åtgärder utifrån risk för förnyad sjukdom och planering av åtgärder för att förhindra att sådan uppstår.

Samarbete med andra aktörer

Folktandvården ska arbeta med såväl riktade insatser till individen som övergripande kollektiva insatser ute i kommunerna. Folktandvården ska inte bara arbeta med information och upplysning utan också försöka påverka länsinvånarna till ett bra hälsobeteende.

Bland de kollektiva preventiva vårdinsatser som Folktandvården ska utföra ingår att samverka med andra verksamhetsområden i regionen (t ex primärvården), myndigheter, kommuner och organisationer för att på bästa sätt nå länsinvånarna.

Personal med patientkontakt ska förstå och kunna göra sig förstådd på svenska och Folktandvården ska tillhandahålla tolkhjälp till patienter som inte förstår eller kan uttrycka sig på svenska språket eller har behov av teckenspråks-, dövblindtolk eller vuxendövtolk.

Frisktvård

Folktandvården ska erbjuda samtliga vuxna från det år de lämnar den organiserade tandvården, som alternativ till den åtgärdsbaserade tandvården, en frisktvård grundat på ett fast pris baserat på individens risk för att utveckla ohälsa. Syftet med Frisktvården är att underlätta en vidare kontakt och att stimulera patienten till att uppnå och bibehålla en god tandhälsa.

Forskning och utveckling (FoU)

För att kunna verka för en god tandhälsa hos befolkningen behöver kunskap om länets tandhälsa och metoder för att påverka densamma finnas och utvecklas. Kunskap måste också finnas om behandlingsmetoder och deras effekter och prognoser. Ofta finns generella kunskaper, men det krävs också kunskap om lokala förhållanden. Det senare kräver att det inom Region Kalmar Län bedrivs odontologisk forskning och utveckling. Samverkan för kunskapsstyrning sker genom NPO (nationellt), RPO (regionalt) och LPO (lokalt).

Folktandvården skall främst via specialisttandvården följa den utveckling som sker inom odontologin. Med specialisttandvårdens hjälp skall Folktandvården kontinuerligt utveckla verksamheten, så att länsinvånarna erbjuds en högkvalitativ och kostnadseffektiv vård.

Folktandvårdens specialisttandvård åläggs av Region Kalmar Län ett särskilt ansvar för att driva utvecklingsarbete och att initiera egna forskningsinsatser syftande till en utveckling inom tandvården, som gynnar länsinvånarna. Det är också angeläget att forskning och utveckling kan bedrivas i olika former och i olika verksamhetsgrenar.

För att forsknings- och utvecklingsarbetet skall kunna bedrivas under så optimala förhållanden som möjligt, bör samverkan ske med andra aktörer såsom KOFsyd och FORSS.

Kvalitetsarbete och patientsäkerhet

Enligt tandvårdslagen, 3 §, skall tandvården bedrivas så att den uppfyller kraven på god tandvård. Det innebär bland annat att vården skall vara av god kvalitet och tillgodose patientens behov av trygghet. Folktandvården ska aktivt verka för att dessa krav på god tandvård uppfylls. Således skall Folktandvården systematiskt planera och utveckla verksamheten så att vårdens kvalitet säkerställs. Socialstyrelsens föreskrifter om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9) är utgångspunkt för detta utvecklingsarbete.

Miljöarbete

Folktandvården ska arbeta enligt Region Kalmar Läns miljöpolicy.

Läkemedel

Folktandvården ska följa Region Kalmar Läns läkemedelskommittés rekommendationer.

Ekonomiska förutsättningar inom grunduppdraget

Den tandvård Folktandvården erbjuder till vuxna, där inte Region Kalmar Län har ett särskilt finansieringsansvar, skall finansieras via patientavgifter och ersättning från det statliga tandvårdsstödet.

Regionfullmäktige fastställer den prislista som Folktandvården skall tillämpa i länet vad gäller åtgärdsbaserad tandvård och Frisktandvård.

Region Kalmar Län ersätter Folktandvården för åligganden i form av särskilda uppdrag, som inte kan finansieras på annat sätt. Hit hör också så kallat folktandvårdsspecifika kostnader, d.v.s. kostnader som inte har sin motsvarighet inom privattandvården.

Folktandvårdens tandvårdstaxa och regionbidrag grundas på att Folktandvården skall tillämpa den kommunala självkostnadsprincipen. Vid beräkning av självkostnaden ingår de ekonomiska krav som årligen fastställs av regionfullmäktige.

Analys, planering och uppföljning

Utifrån Region Kalmar Läns åligganden enligt tandvårdslagen ska Folktandvården tillsammans med Regionstaben, Samordning hälso- och sjukvård kontinuerligt utföra behovsanalyser så att det förväntade vårdbehovet i länet och därmed omfattningen av de tandvårdsinsatser som kommer att krävas kan bedömas. Tillsammans med politiska direktska dessa analyser ligga till grund för Folktandvårdens årliga verksamhetsplan, vilken i sin tur underställs den politiska ledningen för godkännande.

Folktandvården ska också göra kontinuerliga uppföljningar av sin egen verksamhet och i förekommande fall också de uppföljningsunderlag som Regionstaben, Samordning Hälso- och Sjukvård behöver för deras uppföljning och övergripande analyser på regionbasis i Överenskommelsen. Dessa vårdbehovsanalyser och den uppföljning som härvid avses gäller både den organiserade vården samt vuxentandvården.

Tandhälsoutvecklingen inom den organiserade tandvården till barn, ungdomar och unga vuxna har kunnat följas sedan långt tillbaka. Däremot finns det få data, som visar tandhälsans utveckling bland vuxna i länet och det är svårt att få fram data härrörande de privata vårdgivarna då inte alla lämnar uppgifter till SKaPa. Det är väsentligt ur planeringssynpunkt att veta hur de vuxnas tandhälsa utvecklas.

Därför ska Folktandvården kontinuerligt utifrån tillgängliga uppföljningsresurser följa utvecklingen av tandhälsan inom såväl den organiserade vården som vuxentandvården i länet. Uppföljning kan ske genom samverkan med Folkhälsocentrum och den uppföljning som där sker av hälsoutvecklingen i länet samt med hjälp av SKaPas nationella register. Folktandvården upprättar årligen ett odontologiskt hälsobokslut.

Socialstyrelsens föreskrifter om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9) ställer ett antal krav på vårdgivar-, chefs- och medarbetarnivå. Uppföljning av hur Folktandvårdens organisation och verksamhet svarar mot dessa krav skall göras kontinuerligt.

Överenskommelse

Allmänt

Detta dokument beskriver den överenskommelse som gäller mellan Folk tandvården Kalmar och Regionstab, Samordning Hälso- och sjukvård avseende allmäntandvård och viss specialisttandvård till barn, ungdomar och unga vuxna 0–19 år. Överenskommelsen omfattar även viss tandvård till vuxna.

Det åligger Folk tandvården att kontinuerligt och vid behov samordna och diskutera frågor med Regionstab, Samordning Hälso- och sjukvård. De frågor som avses är allmäntandvårdens och specialisttandvårdens bemanning, organisation, kvalitet och tillgänglighet.

Bakgrund

De lagar och föreskrifter som bestämmer förutsättningarna för överenskommelsen är Tandvårdslagen och Socialstyrelsens delegations-föreskrifter samt FN:s barnkonvention, se även Riktlinjer för tandvård till barn, ungdomar och unga vuxna på Region Kalmar läns hemsida. En ytterligare förutsättning är Folk tandvårdens grunduppdrag.

De delar som ingår är:

1. Behandlingsansvar för barn 0–2 år – Folk tandvården Kalmar ansvarar för tandvårdsinsatser för alla länets barn t o m det kalenderår barnet fyller 2 år.
2. Barn 0–2 år som är folkbokförda i annat län/land och som kontaktar vårdgivaren för akuta besvär.
3. Sistahandsansvar för barn, ungdomar och unga vuxna 3–19 år – Folk tandvården Kalmar har ett specifikt vårdansvar för Barn, ungdomar och unga vuxna 3–19 år som inte gör ett aktivt val av vårdgivare.

Tandvård till asylsökande barn och unga – Region Kalmar län garanterar via Folk tandvården Kalmar, att asylsökande barn och unga vuxna, till och med det år de fyller 19 år, får ett fullständigt omhändertagande.

4. Kollektiva preventiva insatser - insatser som är av hälsofrämjande eller sjukdomsförebyggande karaktär och som riktas till grupper av barn, ungdomar och unga vuxna.
5. Specialisttandvård för barn, ungdomar och unga vuxna.
6. Utbildningsinsatser – Region Kalmar län ordnar, via Folk tandvården Kalmar, utbildningar inom området tandvård till barn och unga.
7. Särskilt ansvar för tandvård till vuxna.
8. Uppsökande tandvård till vuxna.
9. Rekrytering.

Överenskommelsen och dess bilagor ses över årligen.

Tandvård till barn, ungdomar och unga vuxna

Utgångspunkten för tandvård till barn, ungdomar och unga vuxna är Region Kalmar läns framtagna och beslutade "Rikt-

linjer för tandvård till barn, ungdomar och unga vuxna", se Region Kalmar läns hemsida.

Alla barn, ungdomar och unga vuxna mellan 0 och 19 år som bor i länet ska erbjudas vård och munhälsoinformation på lika villkor. Målet för den organiserade tandvården är att ungdomar och unga vuxna har en frisk mun med god estetik, inte är tandvårdsrädda och har goda kunskaper i egenvård för att kunna ta ansvar för sin framtida munhälsa.

Från och med 2018-04-01 började Lag (2008:962) om valfrihetssystem (LOV) att tillämpas gällande allmäntandvården till barn, ungdomar och unga vuxna 3–19 år. Det innebär att alla vårdgivare som avser att behandla dessa patienter måste vara auktoriserade av Region Kalmar län. Patienterna/vårdnadshavare har därmed möjlighet till att själva göra ett aktivt val av vårdgivare.

Behandlingsansvar för barn t o m det år barnet fyller 2 år

Folk tandvården ansvarar för tandvårdsinsatser för alla länets barn t o m det kalenderår barnet fyller 2 år. Tandvården ska bedrivas enligt Riktlinjer 0–2 år som finns på Region Kalmar läns hemsida för vårdgivare.

Akutbehandling barn 0–2 år skrivna i annat län/land

Folk tandvården har ett specifikt ansvar att säkerställa att barn 0–2 år som är skrivna i annat län/land och som kontaktar Folk tandvården vid akuta besvär får den tandvård som är nödvändig. Tandvården ska bedrivas enligt Riktlinjer för 0–2 år som finns på Region Kalmar läns hemsida för vårdgivare

Sistahandsansvar för barn, ungdomar och unga vuxna

Detta ansvar gäller alla patienter i åldern 3–19 år. Tandvård till barn, ungdomar och unga vuxna ska bedrivas i länets alla kommuner, på de orter och platser, där Folk tandvården i dag har verksamhet. Klinikerna ska vara spridda över länet så att tandvård kan ges med god och likvärdig tillgänglighet. Där avståndet till stationär tandvårdsklinik är stort, bör undersökning och viss behandling kunna erbjudas vid mobil tandvårdsklinik med likvärdig utrustning som vid stationär klinik.

De barn, ungdomar och unga vuxna som inte gör ett aktivt val av vårdgivare ska erbjudas tandvård inom Folk tandvården på samma villkor som de som aktivt har valt Folk tandvården.

Tandvård till asylsökande barn, ungdomar och unga vuxna

Region Kalmar Län erbjuder via Folk tandvården, att asylsökande barn, ungdomar och unga vuxna, till och med det år de fyller 19 år, får ett fullständigt omhändertagande i enlighet med regionens riktlinjer. Folk tandvården ska vid behov

samverka med andra myndigheter. Folk tandvården ska på samma sätt ge tandvård till andra barn, ungdomar och unga vuxna som vistas i landet utan tillstånd, när de söker tandvårdsbehandling.

Specialisttandvård för barn, ungdomar och unga vuxna 0–19

Barn, ungdomar och unga vuxna ska erhålla den specialisttandvård som krävs utifrån sina behov. Specialisten avgör om patienten har ytterligare behov av specialisttandvård utomläns vilket alltid ska föregås av en skriftlig remiss.

För att tillgodose patientens vårdbehov och kunna ge en fullständig behandling ska allmäntandvården och hela specialisttandvården ha ett nära och väl fungerande samarbete. Samarbetet ska organiseras så att det ger god service till såväl patienten som till vårdnadshavare. En samsyn vad gäller värderingar, prioriteringar och vård-innehåll mellan allmäntandvård, specialisttandvård, privattdandläkare och Region Kalmar Län är en förutsättning för en kostnadseffektiv tandvård till barn, ungdomar och unga vuxna med god kvalitet. Specialisttandvård.

Det krävs alltid en remiss för att specialisttandvård ska kunna godkännas och utföras.

Pedodonti och Orofacial Medicin (OFM)

Barn och ungdomar som kräver särskilda insatser pga. medicinska skäl, psykisk eller fysisk funktionsnedsättning, behandlingsomognad på grund av låg ålder, tandvårdsrädsla och/eller särskild kariesproblematik samt komplicerade eller sällsynta odontologiska tillstånd ska behandlas på avdelning för pedodonti. Unga vuxna fr.o.m. det år de fyller 18 år får ovanstående insatser utförda av annan specialisttandvård, inklusive orofacial medicin, (OFM).

I de fall patient kontinuerligt ges behandling inklusive revisionsundersökning inom specialistkliniken i pedodonti eller OFM kan patienten inte samtidigt vara listad hos annan vårdgivare inom allmäntandvården. Det är specialisttandläkare i pedodonti eller OFM som beslutar om patienten är revisionspatient (fast klientel) hos kliniken. Revisionspatient inom pedodontin/OFM är en patient som får sin fortlöpande tandvård inom pedodontin/OFM. De andra patienterna som remitteras till klinikerna är remisspatienter och behandlingen avslutats efter två undersökningar (åtg. 101) från behandlingsstart med remissvar. Patienter som har en del av sitt totala tandvårdsomhändertagande inom pedodontin/OFM, t.ex. vid tillstånd som kräver uppföljning över tid, så är dessa patienter listade på sin ordinarie klinik. Pedodontins patienter återförs när de fyller 18 år till den allmäntandvårds-klinik som de först var listade på alt. till OFM. Återföring kan ske tidigare om tandläkare inom pedodontin/OFM anser att de är redo att återföras. Pedodontin har också en särskilt viktig roll när det gäller samarbetet med allmäntandvården gällande barntandvård.

Tandreglering/ortodonti

Folk tandvården har via ortodontin ett övergripande ansvar för all tandreglering. Barn, ungdomars och unga vuxnas ordinarie tandläkare ska identifiera avvikelser från normal bettutveckling vid en tidpunkt då prognosen för ett positivt resultat av behandling är gynnsam, och vid behov konsultera Folk tandvårdens ortodontister. Folk tandvården ska, via specialisttandvården erbjuda samtliga barn, ungdomar och unga vuxna, erforderlig tandreglerings-behandling. För att behandlingen ska bli jämlik så ska den alltid baseras på Socialstyrelsens objektiva och subjektiva behandlingsbehovsindex. Alla barn ska erbjudas samma vårdprogram. I tandregleringsspecialisternas uppdrag ingår att efter behov samverka med sjukvården rörande barn och ungdomars bettavvikelser och missbildningar i ansikts- och käkregionen. Folk tandvårdens tandregleringsspecialister avgör om en patient har behov av ytterligare specialisttandvård utomläns som alltid skall föregås av en skriven remiss.

Kollektiva preventiva insatser

Med kollektiva insatser menas de insatser som är av hälsofrämjande eller sjukdomsförebyggande karaktär och som inte riktas till en enskild individ, utan riktas till grupper av barn, ungdomar och unga vuxna.

Folk tandvården ska samverka med länets kommuner i syfte att utveckla och förbättra tandhälsan hos förskolebarn i länet.

Region Kalmar Län uppdrar åt Folk tandvården att bedriva kollektiv profylax, dvs. förebyggande klinikexterna åtgärder på gruppnivå; se dokument "Uppdragsbeskrivning Folk tandvårdens Folkhälsoklinik". Region Kalmar Län utövar via Folk tandvården sitt ansvar för att alla barn, tonåringar och unga vuxna boende inom länet erbjuds vård på lika villkor och att informationens innehåll blir så likartat som möjligt. Alla vårdnadshavare ska få tandhälsoinformation i samband med munhälsokontroll på klinikerna. Preventiva arbetet i förskolan och öppna förskolan erbjuds i form av tandborstning med fluoridtdandkräm. Dessutom ska alla barn få tandhälsoinformation i lågstadiet vid minst ett tillfälle. Äldre skolbarn bör få tandhälsoinformation och även tobaksinformation i skolan, gärna i samband med lektioner om kroppen. Projektet Tobaksfri Duo har gett resultat i minskat tobaksbruk hos högstadieungdomar. Tobakspreventiva åtgärder ska riktas till länets högstadie- och gymnasieelever.

Tobaksprevention

Tobaksprevention till äldre barn, ungdomar och unga vuxna sker i första hand som information i skolan. Tobaksprevention t.ex. Tobaksfri Duo är en metod för att förebygga tobaksbruk bland ungdomar. Denna verksamhet bedrivs i Kalmar län av Folk tandvården i samarbete med länets skolor

och kommuner. Tobaksfri Duo ersätts genom särskilt regi-
onfinansierat anslag direkt till Folk tandvården.

Region Kalmar Län har i samarbete med Folk tandvården
utökat det tobakspreventiva arbetet genom Tobaksfri Utma-
ning som är ett arbete riktat mot gymnasielever.

Utbildningsansvar

Region Kalmar Län ordnar, via Folk tandvården, utbildningar
inom området tandvård till barn, ungdomar och unga vuxna.

Särskilt ansvar för tandvård till vuxna

Allmänt

För patienter som behandlas inom Region Kalmar Läns tand-
vårdsstöd d v s personer som omfattas av tandvårdslagens
§ 8 a och där annan vårdgivare inte ansvarar för tandvården
har Folk tandvården ett särskilt ansvar att erbjuda ett adek-
vat tandvårdsomhändertagande. Behandlingen ska normalt
ske i den kommun patienten är bosatt. Den vård som avses
är nödvändig tandvård och munhälsobedömning, tandvård
som led i sjukdomsbehandling samt tandvård med särskilt
tandvårdsstöd.

Folk tandvården har dessutom ett särskilt ansvar för pa-
tienter som är bosatta eller stadigvarande vistas i länet och
som saknar annan vårdgivare. Ansvaret för olika grupper
av vuxna ska följa tidigare beskriven prioriteringsordning. I
detta särskilda ansvar ingår rådgivning och konsultation.

Konsultationer och samverkan

Specialist tandvården ska också vara en resurs och ett kom-
petenscentrum för överordnade odontologiska frågor som
inte rör enskild patient, för så väl tandvården som hälso- och
sjukvården i Region Kalmar Län. Offentlig såväl som privat
vårdgivare i allmäntandvård och sjukvård ska kunna ta del
av den kompetens som specialist tandvården innehar. Spe-
cialist tandvården har därför ett särskilt ansvar för att följa
utvecklingen inom tandvårdsområdet och för att bedriva
forskning och utveckling som gynnar länsinnevånarna.

Folk tandvården ska medverka till att utbilda sjuksköterskor
och undersköterskor i munhälsa.

Utökat garantiåtagande

Utöver de statligt fastställda garantierna för omgörning av
fast och avtagbar protetik har Folk tandvården ett tydligt ut-
ökat garantiåtagande för utförd protetisk behandling, van-
liga lagningar, rotbehandlingar och i vissa fall avslutad or-
todontibehandling. Detta för att värna om vårdkvalitet och
patienttrygghet. De särskilt framtagna och utökade garanti-
och omgörningsreglerna inom Folk tandvården skapar en-
hetlighet och trygghet både i organisationen och för patien-
ten när det gäller odontologiska insatser som inte fungerar
som tänkt. En strukturerad uppföljning inom Folk tandvår-

den bidrar till förutsättningar att följa och stärka vårdkvalite-
ten. Detta oavsett om patienten är Frisktandvårds- eller tax-
epatient och oavsett vem den ursprungliga behandlaren är.

Specialist tandvård för vuxna

Region Kalmar Län har enligt tandvårdslagen ansvar för spe-
cialist tandvård även för vuxna. I Region Kalmar Län ansva-
rar Folk tandvården för att detta ansvar uppfylls. Specialist-
tandvården behandlar patienter på remiss från privata och
offentliga vårdgivare.

Enligt SFS 1998:1 338 2§ åligger det dessutom Folk tand-
vården att till hälso- och sjukvårdsavgift erbjuda viss käkki-
rurgisk behandling. Endast sådana käkkirurgiska insatser
som kräver sjukhusresurser omfattas av dessa avgiftsregler.
Behandlingen kräver ett samarbete mellan käkkirurg och
olika medicinska specialiteter eller att det finns tillgång till
sådana specialister.

Medan specialist tandvården behandlar patienter uti-
från frågeställningar som berör den enskilda specialiteten,
behandlar orofacial medicin patienter som är i behov av
tandvård eller som kräver nära tillgång till kompletteringar
av sjukhusresurser vilket kräver att orofacial medicin är lokali-
serad till sjukhusen i länet.

Specialist tandvården har prioriteringsordningar för vilka
fall som främst ska åtgärdas och prioriteras, som remissin-
stans, utifrån behov och resurser.

Genom att ha ett nära samarbete med allmäntandvår-
den förväntas specialist tandvården aktivt medverka till att
utveckla och styra allmäntandvården mot kostnadseffektiv
och högkvalitativ vård (professionell styrning).

Tandvård till asylsökande vuxna

Folk tandvården ansvarar för akut tandvård till vuxna asylsö-
kande som vistas i länet och ska ha en organisation som sä-
kerställer att asylsökande får akut tandvård vid behov.

På samma sätt ska Folk tandvården ge tandvård till personer
som vistas i landet utan tillstånd s.k. papperslösa, när de sö-
ker tandvårdsbehandling.

Uppsökande verksamhet med munhälsobedömning

På uppdrag av regionen ska Folk tandvården bedriva den
uppsökande verksamheten tills vidare.

Uppdraget regleras i en separat överenskommelse, se
dnr: 2022/621

Om det vid munhälsobedömningen konstateras ett tand-
vårdsbehov ska Folk tandvården erbjuda patienten möjlighet
att komma till tandläkare för nödvändig tandvård. Har den
uppsökta personen redan en etablerad tandläkarkontakt bör
denna inte brytas utan patientens samtycke. Fritt val av tand-
läkare och tandhygienist gäller.

En del i uppdraget är att utbilda personal inom den kommunala omsorgen om hur man sköter omsorgstagarnas munhälsa.

Rekrytering m.m.

Introduktion av nyutexaminerade och nyrekrytering

Folk tandvården har ett ansvar för att samverka med de olika utbildningsinstitutioner som bedriver tandläkarutbildning, tandhygienistutbildning och tandsköterskeutbildning. Denna samverkan består framför allt i att ta emot studerande för verksamhetsförlagd utbildning vid tandvårds-mottagningar i länet efter överenskommelse med de olika skolorna, men även andra former av samverkan kan vara aktuell t ex handledning och klinisk träning för nyutexaminerade tandläkare. Folk tandvården ska också erbjuda lärlingsplatser.

Utbildning av specialisttandläkare

Utbildningskostnader vid uppdragsutbildningar av egna specialisttandläkare finansieras av regionen. Region Kalmar Län finansierar dessutom i samverkan med andra regioner samtliga nationella utbildningsplatser, inklusive fakultetsplatser vid tandläkarhögskolor, för specialisttandläkare.

Förändring under giltighetstiden

Parterna har rätt att påkalla omförhandling av åtagande och/eller ersättningsbelopp om väsentliga verksamhetsförändringar inträffar under giltighetstiden.

Förändringar som kan påverka vårdutbud och tillgänglighet ska prövas av regionstyrelsen, före genomförande.

Förändringar i verksamhetsförutsättningar under löpande giltighetstid ska regleras i tilläggsöverenskommelse till denna överenskommelse.

Uppföljning

Det är väsentligt att kunna följa upp och bedöma resultatet av folk tandvårdens verksamhet. Således ska vårdproduktionen, vårdkvaliteten och patientbemötande till exempel tillgänglighet regelbundet följas upp. Verksamheten ska dessutom följas upp och redovisas i form av hälsoekonomiska studier.

Regionstab, Samordning Hälso- och sjukvård ansvarar för att följa upp verksamheten. Folk tandvården och Regionstab, Samordning Hälso- och sjukvård har ett gemensamt ansvar för att etablera och utveckla system och organisation för uppföljning av den verksamhet som utförs av Folk tandvården. De data som ska redovisas respektive år framgår i bilaga 2.

Bilagor

Bilaga 1. Ersättning för överenskommelsen

Omfattning

Folktandvårdens vuxentandvård, såväl allmäntandvård som specialisttandvård till enskilda patienter, finansieras genom patientavgifter och ersättning från det statliga tandvårdsstödet dels från Försäkringskassan, dels från regionens tandvårdsstöd.

Ersättning enligt denna överenskommelse avser således inte tandvård för vuxna (förutom asylsökande och den uppsökande verksamheten), då Folktandvårdens ersättning består av patientavgifter och ersättning via Försäkringskassan.

Ersättning för barn, ungdomar och unga vuxna

Ersättning för särskilt ansvar för tandvård till barn, ungdomar och unga vuxna (0–19 år)

Ersättningen för Folktandvårdens särskilda ansvar för tandvård till barn, ungdomar och unga vuxna utgår enligt nedan:

Ansvar	Ersättning
Behandlingsansvar för barn 0–2 år – Folktandvården Kalmar ansvarar för tandvårds-insatser för alla länets barn t o m det kalenderår barnet fyller 2 år.	Det utgår ersättning om 1 992 tkr i början på aktuellt verksamhetsår.
Barn 0–2 år som är folkbokförda i annat län/land och som kontaktar vårdgivaren för akuta besvär, vid planerad vård.	Den aktuella tandläkaren får överenskomma med den som har individen listad om vårdens omfattning och om ersättningen.
Sistahandsansvar för barn, ungdomar och unga vuxna 3–19 år – Folktandvården Kalmar har ett specifikt vårdansvar för Barn, ungdomar och unga vuxna 3–19 år som inte gör ett aktivt val av vårdgivare. Detta benämns Folktandvårdens sistahandsansvar.	Det utgår ersättning om 632 tkr i början på aktuellt verksamhetsår för den mobila verksamheten med tandvårdsbussen.
Kollektiva preventiva insatser - insatser som är av hälsofrämjande eller sjukdomsförebyggande karaktär och som riktas till grupper av barn, ungdomar och unga vuxna.	Det utgår ersättning om 3 350 tkr i början på aktuellt verksamhetsår för arbetet med kollektiva preventiva insatser med bl.a. tandborstning på förskolorna. Tobaksfri Duo ersätts dock genom särskilt regionfinansierat anslag direkt till Folktandvården.
Utbildningsinsatser - Regionen ordnar, via Folktandvården Kalmar, utbildningar inom området tandvård till och unga.	Det utgår ersättning om 115 tkr i början på aktuellt verksamhetsår.

Ersättning för tandvård till asylsökande barn, ungdomar och unga vuxna

Ersättning för detta uppdrag lämnas i särskild ordning från Migrationsverket för utförd behandling med ersättning enligt

Folktandvårdens prislista för tandvård till barn, ungdomar och unga vuxna vilka ännu inte blivit kommunplacerade. Asylsökande personer omfattas av den fria tandvården till och med det år de fyller 19 år.

Pedodonti / Orofacial Medicin (OFM)

I de fall patient ges kontinuerlig behandling inklusive revisionsundersökning inom specialistklinik i Pedodonti eller OFM ska remitterande allmäntandvårdsklinik erhålla ersättning. Ersättningen uppgår till 1546 kr per år och barn.

Ersättning för särskilt ansvar för tandvård till vuxna

Ersättning för tandvård till asylsökande vuxna

Folktandvården ansvarar för akut tandvård till vuxna asylsökande som vistas i länet samt för personer som vistas i landet utan tillstånd s.k. papperslösa. Ersättning för detta uppdrag lämnas i särskild ordning från Migrationsverket för utförd behandling enligt Folktandvårdens gällande prislista.

Ersättning för uppsökande verksamhet

För uppsök i Särskilt boende utgår 941 kronor styck.

För uppsök i Eget boende utgår 1410 kronor styck.

Munvårdsutbildning inom uppsök ersätts med 1154 kronor per utbildningstimme.

Rekrytering m.m.

Introduktion av nytexaminerade och nyrekrytering

Finansieras separat genom anslag från Region Kalmar.

Bilaga 2: Uppföljningsdata som ska redovisas till Regionstaben för Hälso- och Sjukvård respektive år.

Uppföljningsdata som respektive år senast den 1 mars skall rapporteras till Regionstaben för Hälso- och Sjukvård, se nedan tabell:

1. Antal 1 åringar som besökt folktandvården och antal som ej besökt folktandvården inom revisionsintervallen (redovisa åtg.9015).
2. Antal 2 åringar som besökt folktandvården och antal som ej besökt folktandvården inom revisionsintervallen (redovisa åtg.9015).
3. Antal och andel undersökta barn 3–19 år inom revisionsintervall per klinik och för hela FTV.
4. Antal och andel barn i varje åldersgrupp per riskgrupp enligt R2 (grön, gul, röd) per klinik och för hela FTV. Antal och andel icke riskgrupperade barn per klinik och sammanlagt för hela FTV.
5. Antal patienter registrerade som fast klientel på Pedodonti och OFM / per avdelning
6. Antal inkomna och avslutade remisser inom Pedodonti per avdelning.
7. Antal ungdomar färdigbehandlade på Ortodonti per avd. (avtagbara och fasta tandställningar).
8. Antal genomförda kliniska ortodontikonsultationer per avdelning. Antal genomförda ortodontikonsultation på distans per avdelning.
9. Antal inkomna remisser och avslutade remisser inom Ortodonti per avdelning.
10. Inlämna en verksamhetsberättelse gällande munhälso- bedömning och munvårdsutbildning. Se överenskomsten avseende uppsökande verksamhet med munhålsbedömning och munvårdsutbildning.
11. Antal privata och kommunala förskolor per kommun och antal privata och kommunala förskolor med tandborstning per kommun